

Europeisk jernbane – lappeteppe eller vakker mosaikk?

**Sven Marius Utklev Gjeruldsen, Seniorrådgiver,
Internasjonal seksjon, Jernbaneverket**

«Mer på skinner»

- «Mer på skinner» Bevisst eller ubevisst fanger dette slagordet selve kjernen i jernbanens styrke – man får med seg mer på skinner enn hva man gjør med samme energiinnsats på vei
- Lenge før damplokenes tid hadde man trallebaner drevet med hest – men med dampmaskinene fikk man en kraft og en fart som for alvor førte jernbanen opp i ledelsen blant 1800-tallets transportmodi

Et nasjonalt anliggende

- Som med de fleste andre nyvinninger ble det snart klart at jernbanen ville kunne spille en viktig militær rolle. Nasjonalstatene engasjerte seg derfor etter hvert sterkt i både bygging og drift av jernbanestrekninger

Jernbaneverket

«Bak enhver regel ligger en ulykke»

- I starten var mye av sikkerhetsstyringen erfaringsbasert
- Ulykker førte til regelendringer i det enkelte land – til dels også over grensene
- Noe av bakgrunnen for dagens ulikheter

Men så.....

Jernteppets fall

- Sammenfalt i tid med starten på liberaliseringen av Eurpeisk jernbane – det første store avreguleringsdirektivet kom i 1991. Siden fulgte «jernbanepakker» som perler på en snor – I, II, III og snart IV

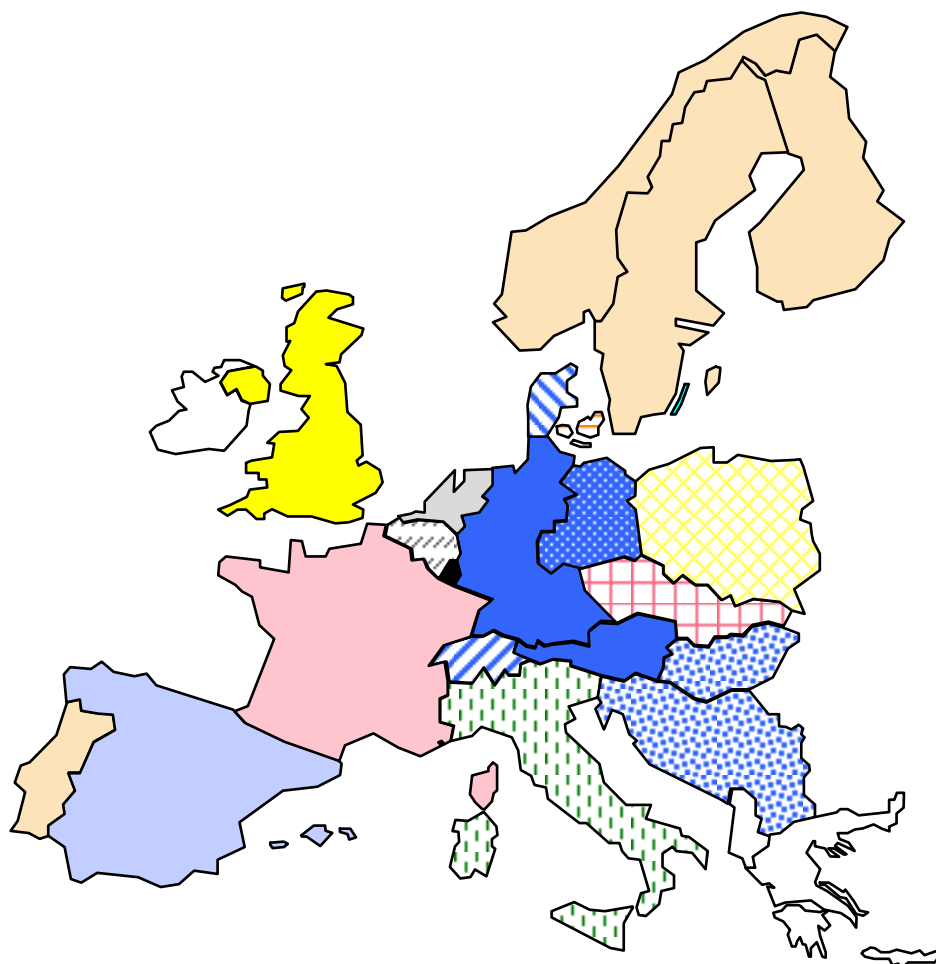

Også jernbane-Europa måtte samles

- Jernbanen hadde nå omfattende utfordringer:
  - Sterke barrierer på grensene
  - Stort investeringsbehov
  - Konkurransen fra transportformer med lempeligere rammebetingelser
  - Fallende markedsandeler
- Prosessen som startet i 1990/91 med liberalisering pågår fortsatt

Europakartet på signalfronten

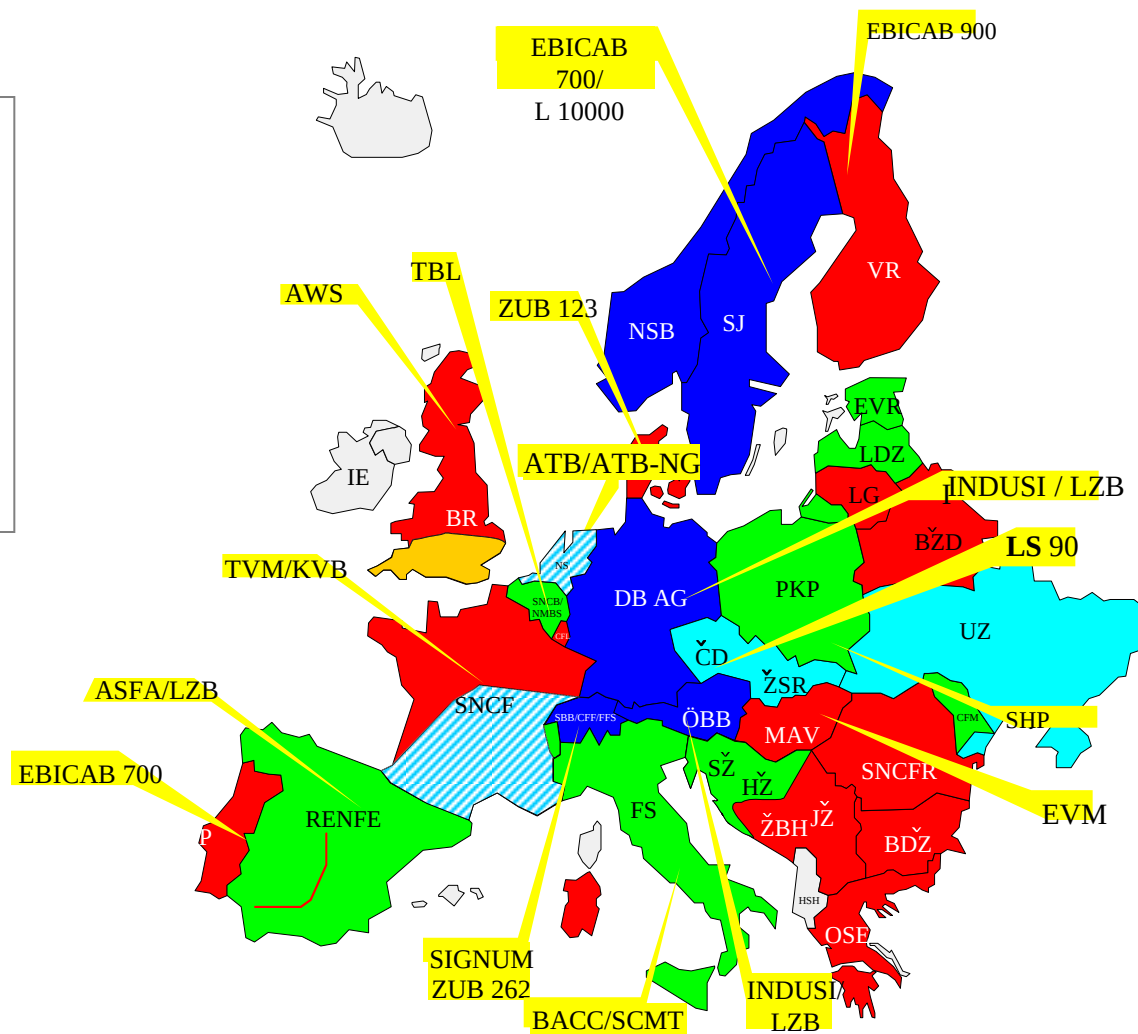
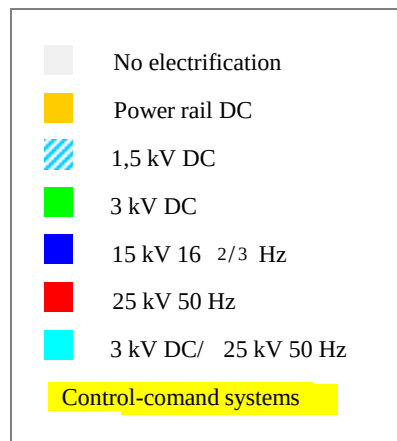
- ASFA / LZB 80
- ATB / TBL
- AWS / (SELCAB / TBL)
- „Crocodile“
- „Crocodile“ / KVB / TVM
- „Crocodile“ / TBL
- EBICAB
- INDUSI / (ZUB) / LZB 80
- PZB 80 / LZB 80
- SIGNUM / ZUB 121
- ZUB 123
- BACC
- INDUSI
- AWS similar
- BACC similar

Løsningen

- ERTMS skal være fremtidens signalsystem for Europeisk jernbane.
- Ikke problemfritt å innføre
- Vil det bli ett ERTMS eller 26 varianter?

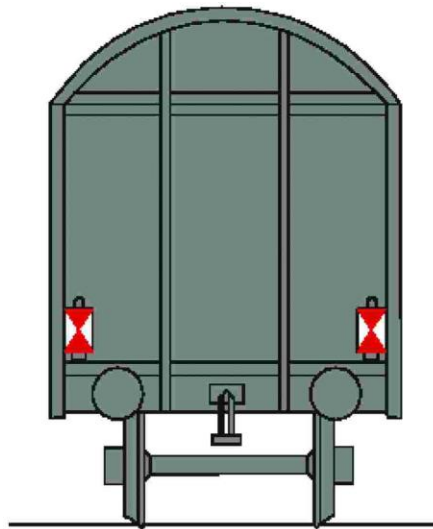

Men vi har andre og verre utfordringer...

Liten tue kan stanse stort tog

- Strid mellom Italia og Østerrike om noe så trivielt som sluttsignaler skaper forsinkelser på grensen
- Også utfordringer mellom Danmark og Tyskland

Etter 25 år med europeisk arbeid ser man resultater

- GSM-R: Åpnet i Norge i 2007. Resultat av det EU-finansierte MORANE-prosjektet
- ERTMS: Første norske strekning åpnet i 2015 – planlagt ferdigstilt i Norge i 2030

Utviklingen må være kontinuerlig

- GSM-R-teknologien er i ferd med å bli gammel
- Konkurranse om frekvensene i GSM-R-nettet
- ERTMS bremses av at enkelte land ikke ønsker like rask utbygging som andre

Jernbanelogotipet

Mange gode krefter

European Rail
Infrastructure
Managers

EIM

INTERNATIONAL UNION
OF RAILWAYS

«Best i klassen»

- Norge og Sverige har lenge hatt en av Europas mest interoperable jernbanegrenser
- Med Öresundsbroen råder det samme harmoni mellom Sverige og Danmark (nesten)
- Siden alt fungerer har man «glemt» å inngå noen skriftlig avtale om grensekryssende tog mellom Norge og Sverige – dette er nå under utvikling

Ikke bare fordeler ved et samlet Europa

- Et stadig mer ensartet jernbane-Europa vil komme jernbanens kunder til gode gjennom raskere og kostnadseffektive tog
- Man vil også få et mer internasjonalt arbeidsmarked på jernbane
- Det ligger allerede mekanismer inne for å sikre at kabotasje skjer i ordnede former her til lands, slik at man kan unngå tilsvarende utfordringer som lastebilbransjen har hatt

Jernbaneverket

Jernbaneeuropas støste utfordring idag

Jernbaneverket

Takk for oppmerksomheten!

